

ÅRSRAPPORT

2003

BARNEOMBUDET

Personalressurser

Januar 2003 hadde Barneombudet 11,5 faste stillinger, inkludert Ombudet. Videre var det ansatt en prosjektmedarbeider og en informasjonsmedarbeider til utvikling av dialoginstrumenter med barn og unge på Internett, en konsulent på 50% for å jobbe med prosjekter mv, samt en sivilarbeider.

Kjønnsfordeling på kontoret ved utgangen av 2003 var likt fordelt mellom kvinner og menn. Gjennomsnitt alder på kontoret var 42 år; hhv 39 for kvinner og 45 for menn. Sykefraværet ble økt fra 4,1% i 2002 til 5,9 % i 2003. Dette skyldes i hovedsak sykdom som knyttes til svangerskap.

Det har vært et mål å ha en stab med best mulig jevn fordeling mellom kvinner og menn, og dette mener barneombudet at vi har klart.

Personalet ved Barneombudet desember 2003:

Britt Fredriksen (sekretær)
Knut Haanes (nestleder)
Thomas Hepsø (Rådgiver/IT)
Sidsel Hommersand (prosjektleder)
Charlotte Jeppesen (rådgiver)
Kari Jevne (rådgiver)
Lillian Juvkam (1. sekretær)
Camilla S. Kayed (rådgiver)
Anette Meling (rådgiver)
Jan Mossige (seniorrådgiver)
Dinh Van Nguyen (økonomi/administrasjon)
Kari Stenquist (rådgiver)
Arild A. Søgner (rådgiver)
Anette S. Thorstensen (rådgiver)
Frode Ullebust (informasjonskonsulent)

Miljøledelse

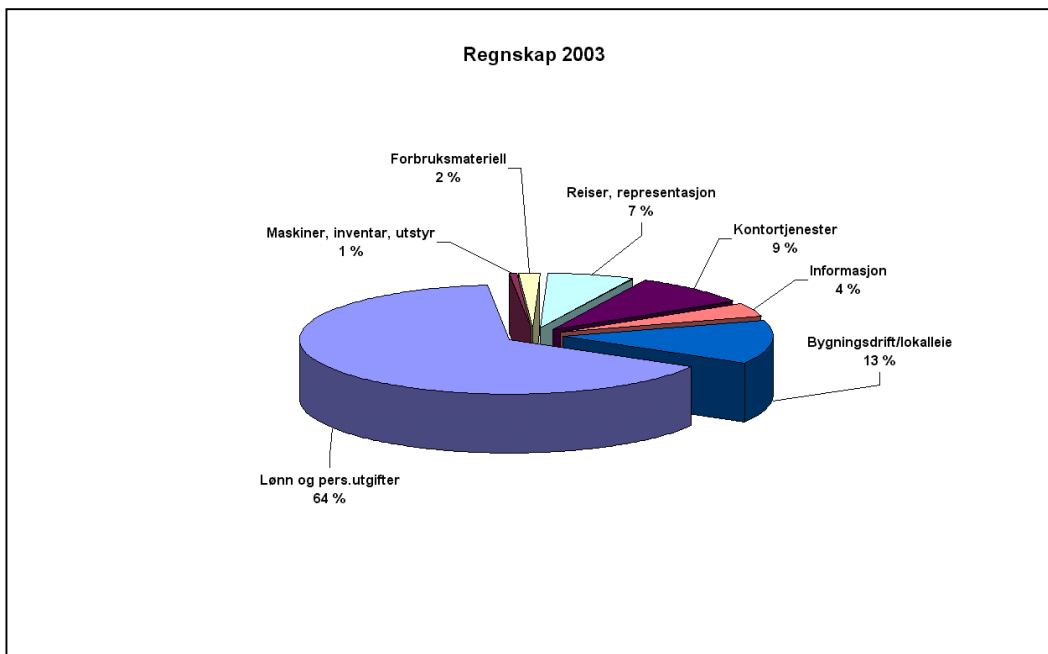
Barneombudet har i forbindelse med Grønn stat innført miljøledelse som en del av vår drift. Følgende tiltak er iverksatt i 2003:

- Strømbesparelse – der hver og en passer på slukke lys og regulere varmen i størst mulig grad
- Skriver ikke ut ”tom” side med hensyn til papirforbruk
- Dobbelttidig kopiering i størst mulig grad
- Benyttelse av dobbelttidig utskrift der det lar seg gjøre
- Bevisstgjøring på nødvendig begrensning ved kopiering
- Tenke miljø ved innkjøp av papir og kontorrekvisita

Regnskap

Barneombudet hadde en budsjetttramme for 2003 som ble oppjustert 7,5 % i forhold til 2002. Regnskap for 2003 er tilsvarende som 2002. Lønnsutgifter er økt med 15% sammenlignet med 2002. Dette skyldes arbeid knyttet til prosjekter samt satsing på utvikling av Barneombudets hjemmeside.

Regnskap 2003	
Lønn og pers.utgifter	5 469 000,00
Maskiner, inventar, utstyr	60 000,00
Forbruksmateriell	139 000,00
Reiser, representasjon	558 000,00
Kontortjenester	776 000,00
Informasjon	331 000,00
Bygningsdrift/lokalleie	1 092 000,00
Sum	8 425 000,00

Antall henvendelser 2002/2003

	2002	2003
Dokumenter	1853	1786
telefoner	8500	5200
Uformell epost	5100	4500
KMI telefon	2896	3096
KMI epost	950	800
SUM	19299	15382

Skriftlige registrerte henvendelser

Totalt antall dokumenter i 2003 (inngående og utgående) var 2730, fordelt som følger:

Totalt inngående dokumenter	1786
Utgående brev	944

Det var til sammen 1786 skriftlige henvendelser til Barneombudet som ble journalført. Dette inkluderer formelle henvendelser via e-post. I tillegg til dette var 9700 henvendelser via telefon og uformell (ikke-journalført) e-post.

Klar Melding Inn

Klar Melding Inn/Ut har lenge vært Barneombudets viktigste dialoginstrument med barn og unge. På den grønne linjen Klar Melding Inn (800 31 700) kan barn og unge ringe inn meninger, synspunkter, spørsmål om rettigheter eller ønsker om råd. Et utvalg av meldingene blir besvart og lagt ut på NRK tekst-tv og på våre hjemmesider på nettet. Barn og unge kan også gå inn på Barneombudets Internetsider og sende inn meldinger per e-post.

Antall meldinger til kontoret på nett og telefon i 2003 var ca 450 stk. Dette utgjør en nedgang fra 2002. Nedgangen kan forklares med at Barneombudet har lagt ut "Ofte stilte Spørsmål og Svar" (FAQ) på Ombudets Internetsider, særlig temaer som er knyttet til barn og unges rettigheter. I tillegg eksisterer det i dag en rekke andre temaspesifikke hjelpe- og opplysningstelefoner som kan benyttes. Barneombudet henviser også til en del av disse hjelpetelefonene. Det positive ved denne utviklingen er at meldingene blir mer omfattende og allsidige. Fra å være korte telefonmeldinger blir nå meldingene formulert mer utfyllende. Økningen i treff på hjemmesidene (se under) tilsier at barn og unge kan søke og finne svar på ulike problemstillinger uten å gå via Klar Melding-telefonen.

I 2003 begynte vi å publisere meldinger på Barneombudets nettsider som vi synes er prinsipielt viktige. Vi har også startet spalten "Kjør debatt!", der aktuelle tema diskuteres av barn og unge.

Internett Parlamentet

I 2003 hadde Barneombudet knyttet til seg 25 IP skoler. Det er utarbeidet et informasjonshefte om IP som skal brukes som oppdatering for gamle skoler og ervervelse av nye. Rådgiverne ved kontoret er innholdsleverandører for spørsmålssettinger til IP. Det satses på å utvide antall skoler videre i 2004. Tema for IP-seansene i 2003 har vært *"Har alle tiltak mot mobbing noen virkning?"* *"Får lærere for lite lønn?"* *"Aldersgrense på mobil"* og *"Chatting"*.

Internett

I 2003 fortsatte økningen i antall besøk på Barneombudets web-sider. Barneombudets nettsider hadde i gjennomsnitt 420 besøkende pr. dag, noe som tilsier ca 150.000 treff gjennom hele året.

I tråd med utvikling og høye krav om brukervennlighet omkring virksomhetens nettsider ble det i 2003 foretatt en større oppgradering av både strukturelt innhold og publiseringsverktøy. Det var nødvendig med en slik omlegging fordi flere større prosjekter skulle gjennomføres. Dessuten var det viktig for virksomheten å sørge for større effektivitet og fleksibilitet omkring publiseringsprosessen på internett. Det ble derfor i juni gjort innkjøp av et publiseringsverktøy som skulle gjøre prosessen enklere og mer fleksibel for kontorets ansatte.

Design og strukturering av innhold ble gjennomført internt og implementering av nettstedet ble foretatt av leverandør. I en overgangsperiode ble det derfor satt av ekstra tid og ressurser i forhold til overføring av data til ny database. Nettstedet ble inndelt i tre hovedportaler og vi fikk en bedre tilpasning av informasjon og struktur i forhold til brukervennlighet. Det ble nå lansert en egen barne og ungdomsportal som skulle sørge for bedre kvalitet og service av tjenester som for eksempel Klar Melding og InternettParlamentet. Videre ble barnesidene tilført nye sider som elevrådsportalen og det store oppdraget.

Det viktigste som har skjedd med denne omleggingen er nok publiseringsprosessen hvor vi nå er flere som bidrar med oppdatering. Dette sørger for en bedre oppdatering og lettere tilgjengelighet for brukerne.

Foredrag og faglige arrangementer

Barneombudet arrangerte i mai 2003 et miniseminar med elevråd fra to ungdomsskoler og to barneskoler.

Formålet med seminaret var tilbakemelding på ulike sider av Barneombudets arbeid, publikasjoner m.m, og en generell diskusjon om hva Barneombudet er og bør være. Det var et vellykket seminar, som ga fruktbare tilbakemeldinger på vårt arbeid.

Det VIII Nordiske Barneombudsmøte ble i august 2003 avholdt i Oslo.

Barneombudet har i 2003 brukt mye tid på møter både nasjonalt og internasjonalt, samt til bidrag på konferanser og seminarer. Nedenfor følger en kort oversikt over noen av ombudets internasjonale aktiviteter i 2003

Internasjonalt:

Childnet Awards
Generalsekretæren Council of Europe
Møte med Ombudsmannen i Litauen
Utnevnelse av Commisioner for Children i Belfast
Det italienske parlament
UK Minister for Children
Children's Rights Alliance for England
Keynot på mobbeseminar Edingurgh
Council of Europe meeting

Internasjonale besøk:

Delegasjon fra Nepal
Latvisk ministerbesøk
Nordisk BO møte
Barneombudsdelegasjon fra Kroatia
Ekspertgruppe Europarådet Ungdomspolitik
Nordisk Råds velferdsutvalg
ERASMUS-studenter

ENOC

Working group meeting 6 jan, 20 mars, 30 sept.
ENOC årlig møte 15-17 okt.

Presse/ Kommunikasjon

Kommunikasjon er viktig for relasjonsbygging med våre brukergrupper, men er også viktig for kontoret internt. Ved hjelp av et nyhetsbyrå saksnes nyheter om Barneombudet og saker som angår barn og unge generelt. Barneombudets ansatte er til enhver tid oppdatert på hva Ombudet sier i media og hva som skjer i forhold til barne og ungdomssaker.

I forhold til informasjon ut av kontoret er Internett en viktig komponent. I løpet av siste året har vi utviklet nye nettsider. Her har vi nå fått løftet frem Barneombudets nyhetssider. Her publiseres saker i forhold til Barneombudets aktiviteter, som inkluderer konferanser, reiser, høringsvar og generelle medieutspill.

Barneombudet har også jobbet med "Barneombudet kommenterer", som er en kronikkhybrid som er utarbeidet. I Barneombudets kommentarer tas ulike tema opp- saker som allerede er i media og saker Barneombudet ønsker å sette på samfunnsagendaen.

Barneombudets nettsted har stadig flere besøkende og vi mottar mange fine tilbakemeldinger fra våre brukere, som er barn, unge, journalister såvel som barnefaglige personer. Kjernen av Barneombudets informasjonsarbeid er nyhetsbrevet som sendes ut to ganger i måneden. Nyhetsbrevene sendes ut til mediene, ulike barne og ungdomsorganisasjoner, medlemmer av politiske partier, stortingsrepresentanter og privatpersoner.

Barneombudet mottar en rekke pressehenvendelser. I 2003 ble det gitt et stort antall intervjuer angående ulike temaer som er viktige for barn og unge i Norge. Både TV, radio og aviser kontaktet Barneombudet daglig med henvendelser.

Høringsuttalelser

Barneombudet har i 2003 avgitt 47 høringsuttalelser som følger. Høringsarbeidet er en viktig del av våre kjerneområder, og denne delen av arbeidets kontor prioriteres. Høringsuttalelsene favner over mange fagområder, og blir til i samarbeid mellom alle kontorets rådgivere.

- Revisjon av skiltforskriften
- Vilkår for familiegjenforening - Forslag til endringer i utlendingsforskriften
- Forslag til mellombels forskrift om kompensasjon for bortfall av inntekter frå gevinstautomater for året 2005
- Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten
- Forslag til EU-regelverk om urimelig handelspraksis og om beskyttelse av barn og unge i forhold til markedsføring
- Utkast til forskrift om unntak fra krav om godkjenning for overføring av hele eller deler av biobank til utlandet m.m.
- Forskriftsregulering av obligatorisk kartlegging av elevers læringsmiljø
- Europarådet – Tilsvarsretten: Rett til å komme med tilsvar i det nye mediebildet
- Forslag til ny forskrift om obduksjon
- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere – Forslag til ny lovfestet ordning og ny finansieringsordning
- Utkast til revidert forskrift om fosterhjem, jf barnevernloven § 4-22 tredje ledd
- Utkast til forskrift om tilsyn i barneverninstitusjoner
- 1. Forskrift om markedsføring av alternativ behandling
2. Forskrift om frivillig registerordning for alternative behandlere
- Forslag til endringer i utlendingsloven
- Prinsipper og retningslinjer for videregående opplæring for den samiske befolkningen
- Forslag til ny organisering for handsaminga av søknader om adopsjon
- Felles håndhevingsapparat for diskriminering på grunnlag av kjønn og etnisitet - Rapport fra arbeidsgruppe
- Kvalitetsutvalgets innstilling og andre aktuelle problemstillinger
- Utkast til forskrift om godkjenning av private og kommunale institusjoner som skal benyttes for barn som plasseres utenfor hjemmet med hjemmel i barnevernloven og forskrift om krav til barnevernsinstitusjoner
- NOU 2003:14 (Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven)
- Forslag til endringer i utlendingsforskriften §§ 54-58, 79 og 81 (asylsaksbehandlingsregler og vilkår for å anerkjennes som flyktning)
- Forslag fra arbeidsgruppe om enslige mindreårige
- Utkast til forskrift om fravær og permisjon ved nyankomne innvandreres deltakelse i introduksjonsordning
- Forslag til endringer i utlendingsforskriften §§ 25, annet, tredje og fjerde ledd og 19 femte ledd
- Ny lov om statsborgerskap - forslag om nye bestemmelser og tiltak (seremoni)
- Forslag til endring i lov om norsk riksborgerrett av 8. desember 1950 nr. 3 §§ 3 og 4
- Forslag til endringer i lov av 15. desember 1995 nr. 74 om kjønnslemlestelse
- Forslag til endring i utlendingsforskriften
- Forslag til endringer i utlendingsforskriften og til ny forskrift til statsborgerloven
- EU-kommisjonens fjerde rapport om gjennomføringen av TV-direktivet

- Lov om vaktvirksomhet - Utkast til nye forskrifter
- Utkast til prinsipper vedrørende etablering og juridiske konsekvenser av farskap/morskap fra Europarådets ekspertkomité i familierett (CJ-FA)
- Endringer i pasientrettighetsloven - Utvidelse av retten til nødvendig helsehjelp og til å velge sykehus
- Forslag til endringer i barnehageloven
- Lov om endringer i Lov om erstatning fra Staten for personskade voldt ved straffbar handling 20. april 2001
- Endring av straffeloven (Styrket innsats mot tvangsekteskap mv)
- Nytt finansieringssystem for frittstående skoler, forslag til ny lovbestemmelse om innhenting av opplysninger og kontroll og tilsyn med bruk av tilskuddsmidler
- Utkast til forskrift om endring av strafferegistreringsforskriften – Politiattest i forbindelse med tilsetting av personer i sosialtjenesten som skal yte tjenester til mindreårige
- Lovtiltak mot organisert kriminalitet og menneskehandel
- Endring av straffeloven § 204 – Definisjon av barnepornografi
- Nye rammeplaner for lærerutdanning
- Organisering av fylkeskommunens ansvar for institusjoner for spesialiserte sosiale tjenester og omsorg for rusmiddelbrukere (rusreform II) og om rett til individuelle planer etter sosialtjenesteloven
- Moderniseringsprosjektet – Lokalt handlingsrom i organisering av grunnskoleopplæring
- Lov om medisinsk bruk av bioteknologi med mer
- NOU 2002: 12 Rettslig vern mot etnisk diskriminering
- NOU 2002: 4 Ny straffelov

Oppfølging av Mobbemanifestet - Det Store Oppdraget

I løpet av året ble det arbeidet på mange plan for å legge strategier, tilrettelegge antimobbeprogram og prosjekter som kommunene og skolene kunne ta i bruk i sitt arbeid mot mobbing. Barneombudet lanserte i april starten på Det Store Oppdraget. Det skulle være et samarbeid med alle elevråd i hele landet. Nesten på et års dagen for undertegningen av Manifest mot Mobbing, gikk startskuddet med "Det Store Oppdraget" programmet på Sone2 .

Barneombudet utviklet Elevrådspakke med Bruksanvisning og Lokalt manifest for Det Store Oppdraget, som gikk ut til elevråd for grunnskolene i september 2003. Flere kommuner og skoler har allerede undertegnet et lokalt manifest mot mobbing, og mange flotte "Det Store Oppdrag" prosjekt er på gang rundt om i landet..

Mottar meldinger fra Fylker, kommuner og skoler som undertegner lokale manifest, og publiserer dette på nettsidene til barneombudet. Sender gratulasjon tilbake. Holder oversikt over ungdomskonferanser og tiltak som settes i gang rundt i landet, i forbindelse med Fylkesmannsstafetten mot mobbing.

Tar i mot og besvarer ulike henvendelser i forbindelse med hele manifest prosjektet.

Mobbestafetten

Da "Det Store Oppdraget" gikk av stabelen, var Vestfold fylke også første fylke ut til å gjøre alvor av manifest Mot Mobbing. De arrangerte en stor ungdomskonferanse den 18 august, der Fylkesmann Mona Røkke var til stede, sammen med Barneombudet Trond Waage.

Ungdommene selv sto for hele konferansen, og i løpet av dagen konferansen varte, laget alle elevene sitt eget felles, lokale manifest. De utfordret så Buskerud fylke til å gjøre det samme, og Buskerud tok med seg stafettpinnen for igjen å sende den videre i 2004. Trondheim og Kristiansund har også holdt store ungdomsmønstringer, der lokale manifest har blitt utformet. Stafetten skal gå sin gang over hele landet, til alle fylker, kommuner og skoler har forpliktet seg!

Barneombudet laget i 2003 et billedspill om mobbing, der ungdommer har tatt bilder og leser Klare Meldinger som er kommet til kontoret. Billedspillet finnes både på norsk og engelsk og brukes i ulike sammenhenger, bl.a. under ungdomskonferanser i forbindelse med "Det store Oppdraget".

Prosjekt Barn og Beskyttelse

Prosjektet tar opp spørsmål omkring hvordan vi legger til rette for barns beskyttelse mot overgrep i familien, og mot belastende livssituasjoner ved samlivsbrudd. I 2003 har det vært utført 6 gruppeintervjuer á 1 ½ - 3 timers varighet. Det ble gjort lydopptak av intervjuene, og disse ble skrevet ut av prosjektassistent Benedicte Hagen. Et Nordisk nettverksbyggende fagmøte ble planlagt høsten 2003 og avholdes i februar 2004. Møtet er finansiert av Nordisk Ministerråd, og arrangeres i samarbeid med de øvrige nordiske barneombudene.

Rådgiversonen

Debattheftet " – når mor og far skilles –" ble utarbeidet høsten 2003. Heftet presenterer *Rådgiversonen*, en modell for hvordan barn skal ivaretas i planlegging ved familieförändringer. Heftet er distribuert til en rekke fagpersoner, politikere og organisasjoner, samt til barneombudene i Norden. Modellen ble presentert i "Kontekst", tidsskriftet til Offentlige Familievernkontorers Organisasjon, nr.4/2003, og er omtalt i dagspressen.

Psykisk helse

Barneombudet ga i 2003 bidrag til regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse i form av skriftlige kommentarer og forslag underveis i prosessen, samt deltagelse på konferanser og møter med Sosial- og helsedirektoratet. Arbeidet med planen ble igangsatt som følge av tidligere henvendelser fra Barneombudet til Helsedepartementet om tiltak for å redusere ventetiden og øke kapasiteten i psykisk helsevern for barn og unge. Barneombudet fremmet forslag om å innføre fritt sykehusvalg i psykisk helsevern for barn og unge. Dette ble tatt til følge.

Bidragsregler

Barneombudet har fått en rekke henvendelser vedrørende det nye barnebidragsreglene som trådte i kraft 1. oktober 2003. Bidragsmottakere tar opp bekymringer knyttet til redusert bidrag, de mener bl.a. at bidragsmodellen ikke dekker de faktiske kostnadene knyttet til det å ha barn og frykter økt barnefattigdom. Bidragsyttere rapporterer om problemer knyttet til samvær, det være seg konflikter knyttet til å dokumentere samvær, få gjennomført samvær eller at samværet er redusert som følge av samværsfradraget. Ombudets inntrykk er at bidragsreformen har økt konfliktnivået mellom foreldre som ikke bor sammen.

Seksualisering

Ombudet arrangerte en rundebordskonferanse med eksperter på fagfeltet for å diskutere og få innspill i forhold til problemstillinger som skjer det en seksualisering av ungdomskulturen, hvordan kommer dette i så fall til uttrykk, hva påvirker ungdomskulturen i forhold til seksualisering.

Samlivsbrudd

Barneombudet ga innspill i åpen høring om Familiemeldingen og har startet et prosjekt for å utvikle et metodeverktøy for samtalegrupper for skilsmissebarn. Møte med fagfolk som arbeider med samtalegrupper for skilsmissebarn ble gjennomført, for å kartlegge behovet og få innspill til hva et slikt verktøy bør inneholde. Det er planlagt høringer med barn i alderen 10 til 16 år og deres foreldre i januar 2004.

Barn i utlandet

Barneombudet fulgte i 2003 opp vårt initiativ til å få etablert forebyggende barnevernstiltak for norske barn bosatt i utlandet. Dette innebar kontakt med forskningsmiljøer, samt offentlige og private instanser som er opptatt av norske barns rettigheter i utlandet.

Barnevern

Hovedfokus for ombudets arbeid med barnevernet 2003 har bestått i grundig gjennomgang av høring forskrift om godkjenning av private og kommunale institusjoner, tilsyn med barn i fosterhjem og tilsyn med barn i barnevernsinstitusjoner for omsorg og behandling. Omstrukturering av barnevernet ved at de fylkeskommunale oppgavene har blitt omorganisert og at det statlige barnevernet blir organisert i fem regioner. Vi følger spent med på om dette bidrar til å styrke barnevernets arbeid og endre de mangler vi ser i barnevernet i dag.

Barnehager

Ombudets arbeid på barnehagefeltet har i år omfattet maksprisordning, fjerning av småbarnstillegget, og fokus på statens oppfølging.

Fysisk arbeidsmiljø

Barneombudet har arbeidet aktivt med forskrift om miljørettet helsevern og kapittel 9a i opplæringsloven. Vi har mottatt diverse enkeltsaker og gitt informasjon til foreldre, FAUer, elevråd og interesseorganisasjoner. Fokus på fysisk arbeidsmiljø i barnehager og skoler er i gang, og vi ønsker å utvide dette arbeidet i 2004.